



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobkyně **JUDr. J. K.**, zastoupené JUDr. Adolfem Teplým, advokátem se sídlem Rychtářská 632, Liberec, proti žalované **Policii České republiky, Správa hlavního města Prahy, Dopravní inspektorát**, se sídlem Kongresová 2, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 8. 2006, o uložení blokové pokuty blokem série CB/2004, č. B 0659199, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2007, č. j. 1 Ca 14/2006 - 24,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalované **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou kasační stížností se žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) domáhala zrušení shora uvedeného usnesení městského soudu, kterým byla odmítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované.

Žalobkyně podala žalobu proti uložení blokové pokuty dne 20. 8. 2006; odůvodnila ji nezákonností postupu správních orgánů a zkrácením na svých právech v možné obraně proti ní. Uvedla, že byla jako řidič osobního vozidla zastavena příslušníky Policie Praha 4 na konci Barrandovského mostu s tím, že spáchala přestupek. Bylo jí sděleno, že vjela do křižovatky, když na semaforu svítilo červené světlo. Přesto, že se bránila, že to není možné, byla jí udělena bloková pokuta ve výši 2500 Kč. Pokutu nezaplatila a doufala, že se bude moci bránit ve správním řízení.

Městský soud usnesením žalobu odmítl, uvedl, že blokové řízení je specifickým řízením o přestupcích. Přestupek lze projednat v blokovém řízení jen tehdy, jsou-li splněny předpoklady uvedené v § 84 odst. 1 a 4 zákona o přestupcích; jeho výsledkem je uložení pokuty pachateli přestupku a vydání bloku na pokutu na místě nezaplacenou. Uložení pokuty v blokovém řízení je řízení o přestupku skončeno. Proti uložení pokuty se již nelze odvolat, toto upozornění – zřetelně uvedené na zmíněném bloku, žalobkyně podepsala. Jednou z podmínek tohoto zkráceného řízení je totiž to, že skutkový stav byl náležitě zjištěn a že osoba, která se přestupku dopustila je ochotna pokutu zaplatit. Žalobkyně podepsala blok série CB/2004, číslo bloku B 0659199, nevyužila svého práva, aby s ní bylo vedeno správní řízení a opravný prostředek nepodala. Tím nenaplnila podmínku § 68 písm. a) s. ř. s., nevyčerpala řádné opravné prostředky a její žalobu proto ve shodě s § 46 odst. 1 písm. d) soud odmítl.

Žalobkyně napadla usnesení soudu kasační stížností, opírající se o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s. a domáhala se jeho zrušení. Svým obsahem však kasační stížnost míří i do § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jestliže vytýká žalované, že projednávala přestupek podle § 22 odst. 1 f bod 5 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích v blokovém řízení, ač tak činit nesměla, protože za takový přestupek hrozí zákaz činnosti a nemůže být proto v blokovém řízení projednán. Žalobkyně má řidičské oprávnění již 28 roků a proces blokového řízení jí nebyl vůbec znám. Správní orgán pochybil, když žalobkyni nepoučil o jejích právech, zejména, že je možné se blokovému řízení vyhnout a přestupek tak projednat v řádném správním řízení. Soud se nesprávně těmito námitkami nezabýval, jestliže žalobu odmítl. Žalobkyně proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na své vyjádření k žalobě, zdůraznila, že je nevěrohodné tvrzení žalobkyně, že se nikdy nesetkala s institutem blokového řízení (a to již vzhledem k jejímu právnímu vzdělání). Není rovněž pravděpodobné její tvrzení o tom, že nebyla poučena o svých právech; kdyby tomu tak bylo, jistě by ji nic nedonutilo zmíněný blok podepsat. Žalovaná navrhla kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Nejvyšší správní soud tedy v rozsahu kasační stížnosti ze stěžovatelkou uplatněných důvodů napadené rozhodnutí přezkoumal (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

K posouzení právního charakteru aktu spočívajícího v uložení blokové pokuty se již Nejvyšší správní soud vyjádřil ve svém rozsudku ze dne 29.12.2004, sp. zn. 6 As 49/2003, publik. ve Sb. NSS č. 505/2005. Dospěl k závěru, že z hlediska přímého dopadu do sféry stěžovatelčiny, tj. do stěžovatelčiných subjektivních práv, uložení pokuty v blokovém řízení představuje akt vydaný příslušným správním orgánem s cílem autoritativně zasáhnout do právních vztahů osoby obviněné z přestupku jako účastníka řízení o přestupku. Jde tedy o rozhodnutí mající podobu individuálního správního aktu. Jsou tak splněny podmínky podávané z § 65 odst. 1 s. ř. s., tj. jde o úkon správního orgánu, jímž se osobě, která se přestupku dopustila, zakládá povinnost zaplatit pokutu. Materiální sféra stěžovatelčina tedy byla takovým úkonem zřetelně zasažena a takový úkon si tedy obecně vyžaduje nutnost přezkumu ve správním soudnictví, neboť subsumpci pod žádnou z legálních výjimek přezkoumatelnosti tu dovodit nelze. Rozhodnutí vydané v blokovém řízení, jež je formálně vydáno vystavením bloku, jsou-li pro to splněny podmínky, musí obsahovat náležitosti, které jsou uvedeny v § 85 odst. 4 zákona o přestupcích, a další údaje vyplývající z použití bloku k ukládání pokut vydaného podle § 85 odst. 1 tohoto zákona.

Jednou z podmínek přípustnosti vydání rozhodnutí v blokovém řízení podle § 84 odst. 1 zákona o přestupcích je skutečnost, že osoba, která se měla přestupku dopustit, je ochotna pokutu zaplatit. Další podmínkou podávanou z téhož ustanovení, jež musí být kumulativně splněna, pak je, že přestupek je spolehlivě zjištěn. V případě, že by ten, kdo se měl dle názoru správního orgánu přestupku dopustit, nepovažoval přestupek za spolehlivě zjištěný, případně by z jiného důvodu nebyl ochoten pokutu zaplatit, bylo by třeba otázky skutkové dokazovat a v návaznosti na to provést i právní posouzení. To by probíhalo v „běžném“ správním řízení. Zahájení takového správního řízení o přestupku je tedy fakticky v dispozici té osoby, jež se měla přestupku dopustit, byť je zahajováno správním orgánem.

Osoba, jež se měla přestupku dopustit, buď považuje přestupek za spolehlivě zjištěný, nehodlá se dalšímu řízení podrobit a souhlasí se sankcí, jež je jí v blokovém řízení ukládána, nebo přestupek nemá za prokázaný, nesouhlasí se zaplacením pokuty a využívá svého práva, jež jí nelze odeprít, na zahájení správního řízení o přestupku. V této právní věci stěžovatelka popsaného práva nevyužila.

Nejvyšší správní soud tedy vychází z toho, že smyslem přezkumu správních rozhodnutí ve správním soudnictví je poskytnutí soudní ochrany tam, kde osoby, jež tvrdí, že byly na svých právech dotčeny, se svých práv nedomohly před správním orgánem, ač se o to pokusily využitím dostupných prostředků. Za situace, kdy sama stěžovatelka ani nepožadovala, aby s ní bylo vedeno řízení o přestupku, jež by bylo správním řízením v prvním stupni, proti němuž by byly přípustné opravné prostředky, nemůže se nyní soudní ochrany úspěšně dožadovat.

Nejvyšší správní soud plně respektuje právo na spravedlivý proces, jehož podstatnou složkou je právo na projednání věci nezávislým soudem, nicméně je-li podle § 68 písm. a) s. ř. s. žaloba nepřipustná tehdy, nevyužil-li žalobce opravných prostředků v řízení před správním orgánem, které zákon připouští, pak musí být nepřipustná i tam, kde žalobcovo právo na podání opravného prostředku zůstalo nevyužito z toho důvodu, že žalobce nehodlal vést příslušné správní řízení ani v prvním stupni a spokojil se s ukončením věci v blokovém řízení.

Při použití opačného výkladu na případy přezkumu správních rozhodnutí vydaných v blokovém řízení by totiž soud namísto činnosti přezkumné prováděl sám činnost, jež by jinak měl uskutečňovat správní orgán tehdy, pokud by osoba obviněná z přestupku takové řízení hodlala svým nesouhlasem s uložením pokuty v blokovém řízení vyvolat. Jestliže by takový postup nebyl připraven aprobovat, musel by rozhodnutí správního orgánu vydané v blokovém řízení nutně shledat vždy nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Oba přístupy by popřely smysl blokového řízení. Není tedy v projednávané věci rozhodující, že proti uložení pokuty v blokovém řízení nejsou přípustné opravné prostředky, jichž by bylo možno využít (§ 84 odst. 2 zákona o přestupcích). Rozhodující je, že stěžovatelka nevyužila opravné prostředky v řízení o přestupku, jež mohlo být z její dispozice vyvoláno, a to proto, že nevyvolala ani samotné řízení v prvním stupni. Jde tak o situaci, kdy stěžovatelka skutečně nevyčerpala všechny opravné prostředky v řízení před správním orgánem, které jsou právními předpisy připuštěny. Za tohoto stavu byl dán důvod pro odmítnutí žaloby jako nepřipustné podle § 68 písm. a) s. ř. s. K významu nevyčerpání procesních prostředků, které zákon v řízení správním k ochraně práv poskytoval, při uložení blokové pokuty, se obdobně - byť ve skutkově i právně odlišném

případu - vyslovil i Ústavní soud, a to podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu zcela v duchu zde provedeného výkladu (sp. zn. IV. ÚS 103/99).

Tvrzení žalobkyně, že již 28 roků řídí vozidlo a nikdy se s institutem blokového řízení nesetkala, nemůže být právně relevantním důvodem pro vyslovení závěru, že stěžovatelka nebyla schopna posoudit důsledky svého rozhodnutí souhlasit s vyřízením věci blokovou pokutou, zvláště vezme-li se v úvahu, že stěžovatelka je osobou s vysokoškolským vzděláním v oboru právo, u níž lze důvodně předpokládat přinejmenším základní orientaci v procesních postupech správních orgánů i důsledcích právních úkonů vlastních.

Městský soud v Praze tedy dospěl ke správnému závěru, jestliže žalobu jako nepřipustnou odmítl.

Nejvyšší správní soud tak mohl ke kasačním námitkám žalobkyně posoudit již jen to, zda skutečně mohla být žaloba zvoleným postupem odmítnuta a nebo nikoliv. Nemůže se již zabývat námitkou nesprávného postupu žalované (možnost blokového řízení). Taková námitka by byla relevantní ve správním řízení (bylo-li by otevřeno) a poté by mohla být žalobní námitkou uplatněnou u soudu. Jak je shora podrobně uvedeno, o takovou situaci se však nejedná a proto je tento kasační bod vzhledem k projednávané věci nepřipustný.

Ze všech shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalované. Protože však žalovaná žádné náklady neuplatňovala a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by jí vznikly a jež by překročily náklady její běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalované, přestože měla ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. září 2007

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu